

בשר ומוסר

חוברת חדשה של 'מכון התורה והארץ' העוסקת בסוגיות 'צער בעלי חיים' בראי ההלכה, עונה לארגוני זכויות בעלי החיים שהשתלטו על השיח, ועוזרת לחברי הכנסת לגבש דעה

צילום: יוחנן סינדל, פלאש 90

בתנאים מסוימים ניתן להשמיד אפרוחים זכרים אחרת מחירי הביצים יעלו. מחאה נגד הרג חיות בירושלים

קבת היא השמדת אפרוחים זכרים, שעולה מידי פעם לכותרות מהדורות החדשות. גם שם צריך לתת את המבט ההלכתי – אם הדבר מותר, איך מותר ומה עדיף לעשות כדי לצמצם את התהליך.

במהלך כתיבת החוברת ועוד הרבה לפני שפורסמה, הגיעו ל'מכון התורה והארץ' לא מעט פניות שקבלו על עצמם העיסוק בנושא, בטענה שכל עצם ההחזקה של המשקים החקלאיים היא בעייתית מיסודה. "בשנים האחרונות, מתרחשים תהליכי דה לגיטימציה אישיים נגד כל מי שמטפלים בבעלי חיים ומשתמשים בהם לצרכים שלהם. את הדה לגיטימציה הזאת צריך לעצור", – הוא אומר בתוקף.

הרב אייגנר לא מנותק מהמציאות, להיפך. הוא גדל במושב כפר הרא"ה ובבעלותו משק חקלאי פעיל מזה כשלושה דורות. אף לפני עלייתם לארץ, שני סביו עסקו בחקלאות, בכפר בהונגריה ובהכשרה בגרמניה. "ברור לכל שבסופו של דבר, בעלי משק חקלאי מעוֹנֵי נִינים להרוויח ממנו ולהתפרנס בכבוד, ומשתמשים בבעלי החיים לשם כך. אך יחד עם זאת אני יכול להעיד, הדאגה לשלומם ולבריאותם של בעלי החיים הדירה שינה מעינינו. כל חקלאי משקיע כוחות פיזיים ונפשיים כדי לדאוג שבעלי החיים שברשותו יזכו ליחס הולם. חשוב לזכור גם כי מטרתם של החקלאים בגידולם של בעלי החיים הוא ייצור מזון בריא, זול ואיכותי לכלל האוכלוסייה".

ארגוני זכויות בעלי החיים שעולים לכותרות בכל פעם עם גימיק חדש כנגד השימושים השונים בבעלי חיים, מייצגים כנראה בעיקר את עצמם. יעידו על כך נתוני צריכת הבשר שנמצאים תמיד בעליה מתמדת. אך בכל זאת נדמה שבשיח הציבורי בנושא שולטת דעה אחת בלבד.

מי שהחליט להשיב מלחמה הוא 'מכון התורה והארץ' שמוציא קעת חוברת העונה לשם 'על בשר ומוסר – צער בעלי חיים ביהדות', ומתהדרת בהסכמותיהם של הרב יעקב אריאל והרב דב ליאור. "המטרה בהוצאת החוברת היא בעצם לתת מענה הלכתי נכון לכל מיני גישות שהולכות ומתפתחות בשנים האחרונות בארץ ובעולם, ביחס לכלל הסוגיות של צער בעלי חיים" – מסביר הרב דוד אייגנר, מחבר החוברת. "חשוב מאוד לדעת איך ההלכה מתייחסת לשימוש בבעלי חיים, הטיפול בהם והניצול שלהם לצורכי בני אדם. מטרה נוספת היא לעזור למי שבא לתקן תקנות בחוקי הכנסת, ולתת את נקודת המבט הנכונה איך ההלכה מתייחסת אל הדברים".

הגישה העקרונית של 'מכון התורה והארץ' היא שיש להימנע עד כמה שניתן מצער בעלי החיים, וכן לנסות ולפתח כמה שיותר טכנולוגיות שיסייעו בצמצום הפגיעה בבעלי החיים. אך ככלל, האדם נמצא מעל בעל החיים ולכן למשל, בתנאים מסוימים ניתן להשמיד אפרוחים זכרים, כי אחרת יצטרכו להעלות את מחירי הביצים, וק"ו לגבי ניסויים לצרכים רפואיים.

תשובה יהודית.
הרב אייגנר

הרב דוד אייגנר, מחבר החוברת: בשנים האחרונות, מתרחשים תהליכי דה לגיטימציה אישיים נגד כל מי שמטפלים בבעלי חיים ומשתמשים בהם לצרכים שלהם. את הדה לגיטימציה הזאת צריך לעצור

אחת הנקודות החשובות שמעלה הרב אייגנר בחוברת היא סוגיית 'עיקור וסירוס בעלי חיים'. כדי למנוע התרבות של בעלי חיים משוטטים, משרד החקלאות מסרס ומעקר באופן קבוע בעלי חיים משוטטים ומוציא להם את איברי ההולדה. "זה דבר שאסור מבחינה הלכתית, יש הנחיות הלכתיות ברורות מתי הדבר מותר ואילו פעולות מותרות לביצוע. לא כל הפעולות אסורות ויש מדרג מה הדרך המועדפת" – מדגים הרב אייגנר את המורכבות. "דוגמא נוספת לסוגיה מור-